

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 7Tos/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2125011489
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2125011489.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a JUDr. Rudolfa Botta, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XXX/XX, F. t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 18.07.2025, č. k. 35Nt/39/2025-24, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16.10.2025 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej aj „okresný súd“) uznesením zo dňa 18.07.2025, č. k. 35Nt/39/2025-24, podľa § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu odňatia slobody“) a § 411 Trestného poriadku návrh riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody A. B. (ďalej len „odsúdený“), ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Levice zo dňa 20.01.2023, sp. zn. 0T/3/2023 v spojení s uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 19.05.2025, sp. zn. 0T/3/2023 a rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 17.02.2025, sp. zn. 2T/61/2024, a to z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, zamietol (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že v čase rozhodovania okresného súdu o návrhu riaditeľa ÚVTOS dôvody na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody preradením do vyššieho stupňa stráženia u odsúdeného, ktoré k podaniu návrhu riaditeľom ÚVTOS viedli, už pominuli, nakoľko momentálne zaradenie odsúdeného do oddielu s bezpečnostným režimom viedlo k tomu, že správanie odsúdeného je už na požadovanej úrovni, v osobných veciach si udržiava poriadok, k príslušníkom zboru sa správa slušne, a do konfliktu s odsúdenými sa nedostáva.

Ihneď po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí zahlásil voči nemu odsúdený do zápisnice sťažnosť. Prokurátor sa vzdal práva podať sťažnosť, rovnako aj zástupca ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou.

Odsúdený zahlásenú sťažnosť odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným na Krajský súd v Trnave dňa 23.07.2025, v rámci ktorého uviedol, že je už 1 rok vo výkone trestu a nemôže prijímať návštevy rodiny pre vzdialenosť, a preto prosil krajský súd, aby bral ohľad na rozhodnutie a hodnotenie riaditeľa ÚVTOS pri rozhodovaní.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) ako nadriadený orgán na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým odsúdený podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, pričom zistil, že odsúdený nie je oprávnený podať voči napadnutému uzneseniu sťažnosť.

Pri prieskume procesných podmienok na podanie sťažnosti odsúdeným sa krajský súd zaoberal otázkou, či je odsúdený oprávnenou osobou podať sťažnosť proti výroku napadnutého uznesenia, ktorým sa zamietol návrh riaditeľa ÚVTOS o preradenie odsúdeného z ústavu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 186 ods. 1 Trestného poriadku, ak neustanovuje zákon niečo iné, môže sťažnosť podať osoba, ktorej sa uznesenie priamo týka alebo ktorá na uznesenie dala návrh, na ktorý ju zákon oprávňuje; proti uzneseniu súdu môže podať sťažnosť aj prokurátor, a to aj v prospech obvineného. V prospech mladistvého obvineného môžu podať sťažnosť, a to aj proti jeho vôli, zákonný zástupca, obhajca, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately; lehota na podanie opravného prostriedku im plynie samostatne.

Podľa § 9 ods. 3 zákona o výkone trestu odňatia slobody, ak odsúdený porušuje opakovane alebo závažným spôsobom ústavný poriadok, je podozrivý zo spáchania trestného činu počas výkonu trestu, z jeho prípravy alebo pokusu, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s vyšším stupňom stráženia.

Podľa § 9 ods. 4 zákona o výkone trestu odňatia slobody, o zmene spôsobu výkonu trestu preradením do iného stupňa stráženia rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu alebo odsúdeného alebo aj bez takéhoto návrhu. Odsúdený môže podať návrh o zmenu spôsobu výkonu trestu preradením len do ústavu s nižším stupňom stráženia po vykonaní

- a) tretiny trestu, ak bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia,
- b) tretiny zo zvyšku trestu zostávajúceho po jeho preradení z ústavu s maximálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia,
- c) polovice trestu, ak bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 195 ods. 1 Trestného poriadku, orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v ktorej prospech bola sťažnosť podaná. Krajský súd dospel k záveru, že odsúdený nemá právo podať sťažnosť a domáhať sa touto procesného výsledku, ktorého by sa nemal právo domáhať v prvostupňovom konaní, pretože nie je oprávnený podať návrh na začatie konania, ktoré by smerovalo k výsledku, aký chce odsúdený dosiahnuť v konaní o predmetnej sťažnosti.

Presnejšie povedané, keďže odsúdený nie je v zmysle § 9 ods. 3 zákona o výkone trestu odňatia slobody oprávnený podať okresnému súdu návrh na začatie konania o zmene spôsobu jeho výkonu trestu odňatia slobody jeho preradením do ÚVTOS-u vyššieho stupňa stráženia, pretože také oprávnenie má len riaditeľ ÚVTOS-u, nemá potom odsúdený logicky ani právo domáhať sa toho, čoho sa môže domáhať len riaditeľ ÚVTOS-u ani tým, že voči zamietavému rozhodnutiu okresného súdu v konaní o takomto návrhu riaditeľa ÚVTOS-u uplatní riadny opravný prostriedok – sťažnosť.

Akceptácia takéhoto postupu by nielen postrádala akejkolvek procesnej logike opravného prostriedku, kedy by sa v konaní o opravnom prostriedku mohol odsúdený domáhať procesného výsledku – výroku uznesenia, pričom sám nie je zo zákona oprávnený dosiahnuť takýto výrok návrhom v prvostupňovom konaní, ale odporovala by aj systematicke ustanovenej zákonodarcom, ktorý ak by bol chcel, aby sa odsúdený mohol domáhať výroku o zmene spôsobu jeho výkonu trestu jeho preradením do ÚVTOS-u vyššieho stupňa stráženia, by bol odsúdenému právo podať takýto návrh priznal.

Vzhľadom na teóriu racionálneho zákonodarcu sa má za to, že zákonodarcu pri formulovaní znení všeobecne záväzných právnych predpisov tieto formuluje jasne a zrozumiteľne. Teda ak zákonodarcu niečo v zákone opomenie uviesť, nemožno sa domnievať, že išlo o pochybenie zákonodarcu, ale naopak treba v takomto opomenutí hľadať vôľu zákonodarcu. V tomto kontexte potom nemožno považovať to, že zákonodarcu umožnil v zákone o výkone trestu odňatia slobody odsúdenému požiadať o preradenie do ÚVTOS-u s nižším stupňom stráženia zatiaľ, čo mu to neumožnil pri preradení do ÚVTOS-u s vyšším stupňom stráženia, za chybu zákonodarcu, že niečo zabudol, ale za vôľu zákonodarcu takéto právo odsúdenému nepriznať.

Z dikcie § 9 ods. 4 zákona o výkone trestu odňatia slobody totižto jasne vyplýva vôľa zákonodarcu umožniť odsúdenému žiadať len o preradenie do ÚVTOS-u s nižším stupňom stráženia, z čoho vyplýva, že odsúdený nemá právo domáhať sa pred súdom, aby tento rozhodol o jeho preradení do ÚVTOS-u s vyšším stupňom stráženia.

Preto potom ale § 9 ods. 3 v súvislosti s § 9 ods. 4 s primeraným odkazom na § 186 ods. 1 Trestného poriadku bránia odsúdenému podať sťažnosť voči uzneseniu, ktorým sa zamietol návrh riaditeľa ÚVTOS na preradenie odsúdeného do ÚVTOS-u s vyšším stupňom stráženia.

Okrem toho by krajskému súdu bránila aj zásada zákazu reformatio in peius (zásada zákazu zmeny k horšiemu) ustanovenej v § 195 ods. 1 Trestného poriadku na podklade sťažnosti odsúdeného rozhodnúť v jeho neprospech, kedy preradenie do vyššieho stupňa stráženia je v neprospech odsúdeného, i keď sa to tomuto tak nemusí javiť.

Krajskému súdu neunikla sťažnostná požiadavka odsúdeného, ktorý sa vlastne domáha preradenia do ÚVTOS-u s vyšším stupňom stráženia v očakávaní, že to umožní jeho umiestnenie do ÚVTOS-u bližšie k jeho rodine. Avšak tu krajský súd poznamenáva, že samotná zmena v stupni stráženia by vôbec nemusela viesť k výsledku, ktorý odsúdený takto možno zamýšľa. Totižto predstava, že ak bude preradený súdom do ústavu s vyšším stupňom stráženia bude automaticky preradený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ÚVTOS-u bližšie k jeho rodine by bola mylná. Šlo by v podstate o lotériu, ktorá by mohla i nemusela dopadnúť tak, ako si to odsúdený predstavuje.

Napokon krajský súd poukazuje na to, že ak sa odsúdený domáha v podstate premiestnenia do iného ústavu na výkon trestu odňatia slobody do bližšej vzdialenosti od jeho rodiny, nie sťažnosť proti zamietavému uzneseniu okresného súdu o jeho preradení do ÚVTOS-u s vyšším stupňom stráženia, ale iné procesné postupy podľa § 10 zákona o výkone trestu odňatia slobody sú na dosiahnutie tohto účelu vhodné.

Vzhľadom na tieto okolnosti potom krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku musel sťažnosť odsúdeného zamietnuť ako podanú neoprávnenou osobou.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.